

Katastrofu odvrátili. Eurofondové projekty vodárni sú však s termínmi natesno

[24.01.2023; kosice.korzar.sme.sk; Košice Korzár / Spravodajstvo z Košíc a okolia; 00:00; Peter Jabrik; Judita Čermáková]

Jeden asi neurobia, ďalší má finančné otázky.

Vodovod v Košickej Polianke (5 fotografií)

KOŠICE. Ešte pred vyše pol rokom bola reálna hrozba, že sa väčšina zo šiestich projektov Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti (VVS) nezačne stavať a prepadne len do konca roka využiteľné eurofondy.

Vodárne pred niekoľkými dňami Korzár informovali, že sa štyri projekty predsa len určite a jeden možno stihnú ešte včas zrealizovať.

Osud zostávajúceho je naďalej nejasný. VVS sa priamo nevyjadrila, či je už definitívne pre toto programové obdobie odpísaný.

Komplikácie odštartovala kontrola ministerstva

Korzár ešte v júli 2021 získal informácie o odhaleniach administratívnej kontroly Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie (MIRRI) SR.

To je riadiacim orgánom pre Integrovaný regionálny operačný program (IROP) 2014 - 2020.

MIRRI podľa nášho zdroja zistilo pri kontrole zákazky Košická Polianka – vodovod porušenie zákona o verejnom obstarávaní, ktoré malo spočívať v účelovom a nedovolenom rozdelení predmetu zákazky na štyri podlimitné.

Cieľom takého postupu malo byť zníženie predpokladanej hodnoty pod finančný limit pre nadlimitnú zákazku s prísnejšími pravidlami.

Z toho mala vyplývať finančná korekcia vo výške 25 percent z celkových oprávnených výdavkov v sume viac ako 200-tisíc eur s DPH len pri projekte v Košickej Polianke.

Súvisiaci článok

Súvisiaci článok Kontrola eurofondovej zákazky vo vodárňach vidí pochybenia Čítajte

Ďalšími tromi súvisiacimi a podozrivými zákazkami boli Ploské – Ortáže – vodovod, prívod vody a vodojem (okres Košice-okolie), Tulčícko-terniansky skupinový vodovod a Fintice – kanalizácia (obe v okrese Prešov).

Vodárenská spoločnosť opakovane odmietla, že by bola zákazka rozdelená a že sa vyhla povinnosti postupovať podľa zákona o verejnom obstarávaní.

„K žiadnemu rozdeleniu zákazky nedošlo. Od počiatku išlo o štyri rôzne projekty oddelené časovo, funkčne i miestne. Všetky štyri projekty sa týkajú rôznych obcí, ktoré sú od seba vzdialené od 54 do 9 kilometrov,“ argumentovala agentúra Penelopa, ktorá mediálne zastupuje VVS.

V stanovisku ďalej uviedla, že z technického hľadiska ide o rôzne a unikátne stavby, ktoré spolu žiadnym spôsobom nesúvisia.

„Na všetky štyri stavby musela byť vypracovaná samostatná projektová dokumentácia.“

Súvisiaci článok

Súvisiaci článok Vodárňam hrozí prepádnutie eurofondov na vodovody a kanalizácie v obciach Čítajte

Nečakali, ale zhotoviteľov vyberali nanovo

Všetky štyri verejné obstarávania už boli vtedy ukončené určením víťaza.

Vodárne však nechceli strácať čas čakaním na definitívne výsledky kontroly ministerstva a popri tom už aj Úradu pre verejné obstarávanie (ÚVO).

Po dohode s víťazmi zrušila VVS dve už uzavreté zmluvy (Košická Polianka a Fintice), aj verejné obstarávanie na zhotoviteľa jednej z dvoch zostávajúcich podlimitných zákaziek (Ploské-Ortáže) a na tieto tri vyhlásila nové súťaže s prísnejšími pravidlami (pre nadlimitné zákazky).

Pre prebiehajúce kontroly nebolo totiž zaručené úplné prefinancovanie týchto projektov z eurofondov vo výške 90 percent.

Argumentovala aj tým, že od vyhlásení verejných obstarávaní už došlo medzičasom aj k enormnému nárastu cien stavebných prác i materiálu a energií, takže stanovené hodnoty a vysúťažené ceny zákaziek nezodpovedali realite na trhu.

Veľmi neistý výsledok riešenia problémov okolo spomínaných zákaziek načas pribrzdil aj ďalšie dva takto ohrozené eurofondové projekty: Kuzmice – kanalizácia a čistiareň odpadových vôd (okres Trebišov) a Moravany – kanalizácia (okres Michalovce).

Súvisiaci článok

Súvisiaci článok Projekt kanalizácie a čistiareň odpadových vôd v Kuzmiciach je ohrozený Čítajte

„Celý vývoj na trhu je natoľko dramatický a neustále sa meniaci (nárast cien v stavebníctve i energií – pozn. red.), že zovšeobecniť v tejto chvíli odpoveď na vaše otázky nie je vôbec jednoduché a v podstate je nemožné,“ reagovala Linda Šnajárová z Penelopy ešte vlni v polovici mája na otázku Korzára, ktoré eurofondové projekty majú vodárne šancu stihnúť do konca roka 2023.

O mesiac neskôr deklarovala optimizmus len v prípade Fintíc.

K ostatným piatim zákazkám, pri ktorých stále reálne hrozilo nevyužitie eurofondov, sa VVS naďalej vyjadrovala len veľmi opatrne s tým, že „sú zatiaľ stále v procese“.

Tri staveniská už odovzdali zhotoviteľom

Pred niekoľkými dňami sme opäť zisťovali, ako sa vyvinula situácia okolo týchto zákaziek. Informácie od vodární už boli optimistickejšie.

„Pri projekte Fintice – kanalizácia bola stavba odovzdaná zhotoviteľovi 21. novembra 2022, lehota výstavby je 12 mesiacov. Zhotoviteľom je Eko svip a zmluvná cena vyše 1,35 milióna eur,“ uviedla Penelopa.

Projekt zahŕňa realizáciu 2 256 metrov kanalizácie, 150 prípojok o celkovej dĺžke 60 metrov, jednu čerpaciu stanicu a výtlačné potrubie v dĺžke 2 725 metrov.

Stavenisko vodovodu Košická Polianka odovzdala VVS zhotoviteľovi Hydroekol 22. novembra 2022, pričom lehotu výstavby stanovila na 13 mesiacov.

Vysúťažená zmluvná cena dosiahla takmer 1,36 milióna eur.

Predmetom zákazky je zásobné potrubie (933 metrov), vodovodná sieť (4 760 metrov), 263 vodovodných prípojok (1 450 metrov) i vodomerná a redukčná šachta.

Súvisiaci článok

Súvisiaci článok Vodárne zrušili zmluvu na kanalizáciu z eurofondov, súťaž musia opakovať Čítajte

Zákazku Kuzmice – kanalizácia a čistiareň odpadových vôd získali firmy Vodohospodárske stavby a Combin za zhruba 4,76 milióna eur.

Stavenisko im bolo odovzdané 14. decembra 2022 a na dokončenie diela majú 15-mesačnú lehotu.

To zahŕňa výstavba čistiarene odpadových vôd (pre 2763 EO), stokovú gravitačnú kanalizáciu (4 236,5 metra), výtlačné potrubie (416 metrov), 293 kanalizačných odbočiek (1 833 metrov), tri čerpacie stanice a tri elektrické NN prípojky k ČS (63 metrov).

Podľa utorkových informácií priamo od starostov sa v Košickej Polianke začalo s prácami akurát v tento deň, vo Finticiach by mali nastúpiť robotníci reálne vo februári a v Kuzmiciach začiatkom marca.

Dve zákazky sa ešte kontrolujú

Aj ďalšie dva projekty už majú zazmluvnených zhotoviteľov, ale stavby im ešte neboli odovzdané, lebo stále prebieha kontrola na Úrade Košického samosprávneho kraja, ktorý je sprostredkovateľským orgánom pre IROP.

Zákazku Ploské - Ortáše získal Montrúr s cenou vyše 1,58 milióna eur, pričom lehota výstavby je 11 mesiacov.

Vybudovať sa majú privody vody (dovedna 4 102 metrov), 100 vodovodných prípojok (600 metrov), jedna čerpacia stanica, elektrická prípojka NN ČS (196 metrov), vodojem 2x50 m³, odpad z vodojemu (155 metrov) a elektrická prípojka NN pre vodojem (218 metrov).

Zhotoviteľom kanalizácie v Moravonoch bude Metrostav Slovakia za takmer 3,2 milióna eur s lehotou 11 mesiacov na výstavbu.

Tá zahŕňa kanalizáciu (4 916 metrov), 218 kanalizačných odbočiek, výtlačné potrubie (2 513 metrov) a štyri čerpacie stanice.

Súvisiaci článok

Súvisiaci článok Veľa obcí stále nemá vodu ani kanál. Kraj a vodárne idú spolupracovať Čítajte Zhotovitelia sľúbili, že to stihnú

„Lehoty výstavby by sa mali stihnúť, čo všetci zhotovitelia potvrdili podpisom zmluvy,“ ubezpečujú vodárne.

V jednom prípade, pri kanalizácii v Kuzmiciach, už v čase odovzdania staveniska prekročovala 15-mesačná lehota na zhotovenie diela koniec roka 2023 o dva a pol mesiaca.

„V prípade, že zhotoviteľ nestihne v kratšom čase dielo ukončiť, tak sa tým bude musieť zaoberať príslušné ministerstvo, lebo za zdržanie nie je zodpovedná naša spoločnosť. Bude sa to riešiť v čase, ale určite to nebude mať za následok, že bude zmenené financovanie,“ myslí si vodárenská spoločnosť.

Konanie MIRRÍ síce podľa nej spôsobilo problémy pri realizácii zákaziek, ale „aj vďaka úsiliu obstarávateľa VVS je pravdepodobné, až na jeden prípad, že finančné prostriedky bude možné v rámci príslušného obdobia dočerpať“.

Aj keď to Penelopa výslovne nekonkretizovala, z jej odpovedí vyplýva, že tým jedným prípadom je projekt Tulčícko-ternianskeho vodovodu pre obce Tulčík, Záhradné, Veľký Slivník a Podhorany v okrese Prešov.

V tejto veci sa stále vedie na ÚVO konanie, ale podľa aktuálneho vyjadrenia vodárni aj vo veci Košickej Polianky a Fintíc. Pritom v prípade týchto dvoch projektov boli už staveniská odovzdané zhotoviteľom.

Čakajú na výsledky

Požiadali sme o vysvetlenie, ako sa už môžu realizovať tieto dva projekty, keď ešte nebolo ukončené odvolacie konanie na ÚVO.

„V súvislosti s Košickou Poliankou a Finticami bolo podané odvolanie na ÚVO. Realizovali sme ale novú súťaž, hoci sme nemuseli, nakoľko podľa znaleckého posudku je všetko v poriadku. Čo sa týka Tulčícko-ternianskeho vodovodu, momentálne čakáme na výsledky, ale aj v tomto prípade bude kvôli cenám potrebná nová súťaž,“ odpovedala Penelopa.

Ako sme zistili na stránke ÚVO, vodárenská spoločnosť sa pokúšala zrušiť už vyhodnotenú súťaž aj na Tulčícko-terniansky vodovod, zrejme aby mohla vypísať novú súťaž, teda postupovať obdobne ako pri ostatných eurofondových zákazkách.

Úspešný uchádzač však v tomto prípade podal námietky proti neprideleniu zákazky, ÚVO im vyhovel a verdiktom z februára 2022 prikázal VVS zrušiť rozhodnutie o zrušení verejného obstarávania, lebo ho považoval za predčasné pred ukončením kontrol.

VVS: Rada ÚVO ešte nerozhodla

Mediálna zástupkyňa VVS Šnajdárová opísala pre Korzár vývoj aktuálneho konania na ÚVO.

„Dňa 7. 6. 2022 doručil ÚVO rozhodnutie, kde nariaďuje kontrolovanému (VVS – pozn. red.) zrušiť použitý postup zadávania zákazky, a to do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. ÚVO vytkol obstarávateľovi, že tieto zákazky údajne rozdelil za účelom vyhnúť sa postupom podľa zákona o verejnom obstarávaní.“

Pokračovala, že úspešný uchádzač o zákazku na výstavbu Tulčícko-ternianskeho vodovodu Unistav Prešov (17. 6. 2022) a VVS (7. 6. 2022) podali odvolanie proti tomuto rozhodnutiu, pretože s ním nesúhlasia. Z tohto dôvodu preto rozhodnutie nenadobudlo právoplatnosť.

„ÚVO konanie prerušil za účelom získania odborného stanoviska. Bolo vypracované nezávislým znalcom. Jednoznačne potvrdzuje stanovisko spoločnosti. Stavby sú ekonomicky a technicky nezávislé samostatné diela, ktoré netvoria jeden celok, sú medzi nimi podstatné rozdiely a navzájom spolu nijako vecne, funkčne a ani miestne nesúvisia.“

VVS preto zotrváva na stanovisku, že nemohlo dôjsť k nedovolenému rozdeleniu zákaziek.

„Vzhľadom na špecifickosť jednotlivých stavieb je naopak logické, že boli postupom podľa zákona o verejnom obstarávaní obstarávané samostatne.“

Podľa aktuálnych informácií vodární Rada ÚVO ešte o odvolaniach nerozhodla.

<https://kosice.korzar.sme.sk/c/23119121/katastrofu-odvratili-eurofondove-projekty-vodarni-su-vsak-s-terminmi-natesno.html>